

ANLAT;

Bu aşamada öğrenci defter ve kitapları kapatıp sadece not çıkardığı kartona ya da kağıda göz atarak soruların cevabını kendi kendine ve sesli olarak anlatmalıdır. Bazı öğrenciler bu basamağı zaman kaybı gibi görür veya içinden sessiz bir şekilde anlatmayı tercih eder. Ancak sesli anlatmanın bir çok yararı vardır.

Zihnin dağılmasını önler. Sessiz tekrarlarda hayallere dalmak daha kolaydır ve zihin çalışma dışı konulara kaymaya daha yatkındır.

Sesli tekrar dikkati yüksek tutar.

Kelimelerin telaffuz edilmesi onların hafızaya yerleşmesini ve hatırlamayı kolaylaştırır.

Anlatırken önce soru sormalı, sonra cevap anlatılmalıdır. Böylece uyarıcı tepki bağı kurulur ve soruya bağlı olarak cevap zincirleme hatırlanır.

Bu aşamanın 4-5 dakika sürmesi gerekir.

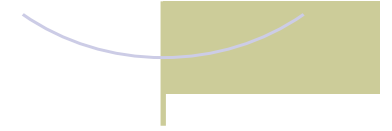
TEKRARLA;

Bu son aşamada alınan notlara bakılmadan konunun baştan sona tekrar edilmesi gerekir. Hatırlamakta zorlanılan bölüm varsa atlanır, daha sonra ele alınır. Bu işlem yaklaşık 4-5 dakika sürer.

Bu yöntemle ders çalışan öğrenci bir bölümü 20-40 dakikada okuyup özetleyebilmelidir. Yöntemi öğreninceye kadar bu süre uzayabilir ancak yöntemi öğrendikten sonra süreye uymakta zorluk çekilmeyecektir.

Etkili Okuma

Çubuk Rehberlik ve Araştırma Merkezi

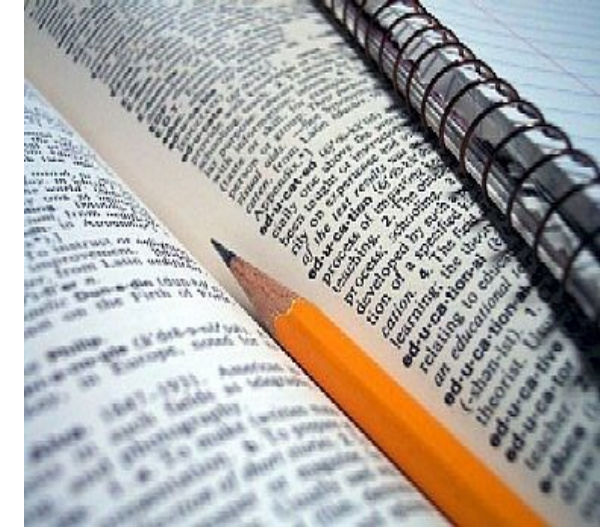
Çubuk Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Yavuz Selim mh. Selimiye cd. No:6 Çubuk- ANKARA

Telefon: 0 (312) 838 35 50

Faks: 0 (312) 838 43 59

E-posta:cubukramram@hotmail.com

TEL:838 35 50

ETKİN OKUMA

Etkin okuma 5 aşamada gerçekleştirilir. Amerikalı bir psikoloji profesörü olan F. Robinson tarafından geliştirilen ve Yurdağül Yüksel tarafından Türkçeye İSOAT olarak çevrilen bu yöntem, başlangıçta zor ve zaman alıcı gibi görünse de sabırla uygulandığında hem daha başarılı olunacak hem de dinlenmeye, eğlenmeye vb. daha çok zaman kalacaktır.

İ İzle
S Sor
O Oku
A Anlat
T Tekrarla

İZLE;

Yöntemin ilk basamağı olan bu aşamada;

-Bölümle ilgili genel bir fikir edinmeli, yazarın anlatmak istediği anafikir ve önemli noktaların bulmak amacıyla 3-4 dakika süreyle bölüme baştan sona göz gezdirilmelidir. Bu göz gezdirme sırasında bölümdeki ana başlıklar, alt başlıklar koyu renk ve italik harflerle basılmış yerler, şekil grafik ve resimlerin alt yazıları, ilk ve son cümleleri varsa bölüm özetleri okunmalıdır.

SOR;

Araştırmalar amaçlı okuyan öğrencilerin, özel bir amacı olmadan okuyan öğrencilere oranla bilgiyi daha iyi hatırladıklarını göstermektedir. Amaç oluşturmanın en basit yolu, öğrencinin kendi kendisine Bu bölümü(veya kitabı) neden okuyorum?, Beni özellikle neler ilgilendiriyor? sorularını sormasıdır.

Bir başka yol da başlıkların, alt başlıkların, koyu renk ya da italik yayılmış yerlerin soruya çevrilmesidir. Sorulara cevap arayarak okuduğunda hem konu daha iyi anlaşılır hem dikkat yüksek tutulur. Bu nedenle okuma aşamasına geçmeden sorular oluşturulmalı ve mümkünse 21x14cm boyunda bir kartona veya kâğıda yaymalıdır.

Öğrencinin soruları oluştururken şu noktalara dikkat etmesi gerekir.

Tanımlarla ilgili sorular sormalıdır. Birçok derste tipik sınav soruları tanımlarla ilgilidir.

Benzerlikler ve farklılıklarla ilgili sorular sormalıdır. Böylece sorular öğrencinin birbirine yakın iki daha fazla kavram arasındaki fark ve benzerlikleri belirtip belirtmeyeceğini gösterir.

Dersin konusuna göre Ne, Nasıl, Nerede, Ne zaman gibi soru zamirlerini kullanarak sorular sormalıdır. Bu sorular düşünmeyi gerektirir ve ayrıntılı yanıtlar istediği için öğrenciyi daha dikkatli okumaya zorlar.

Örneklerle ilgili sorular sormalıdır. Bu tür sorular öğrenilmiş bir kavramın farklı durumlara uygulanmasını ölçer.

OKU;

Bu aşamada öğrenci daha önce çıkarttığı sorulara cevap bulma amacıyla okumaya başlamalıdır. Okuma sırasında hazırladığı soruların cevaplarının geçtiği yerleri kitap üzerinde 1. Soruya cevap, kendi özet işaret sistemini uygulayabilir. Örneğin x önemli, xx çok önemli, ? Anlaşılmayan yer gibi... Ancak en sağlıklı sorulara vereceği kısa cevapları kâğıda veya kartona kendi cümleleri ile yaymasıdır. Yazılanlar arasında konunun ana fikrinin ve anahtar kelimelerin bulunması önemlidir. Çünkü sınavda bunların hatırlanması ipucu görevi görecek ve çağrışım yoluyla konudaki yardımcı fikirler ve ayrıntılar hatırlanacaktır.

Bir konudaki önemli fikirleri bulabilmek için dört noktaya dikkat etmek gerekir.

Paragrafın ilk cümlesinde çoğunlukla ana fikir bulunur, diğer cümleler bu fikirleri geliştirir ve son cümlede bu fikir başka bir şekilde tekrarlanır.

Anahtar kelimelere karşı duyarlı olmak gerekir. Bu kelimelerden bazıları şunlardır: Çoğunlukla, sonuç olarak, özet olarak, kısacası, her zaman...

Tablo, şekil şema ve grafikler ayrıntılı ve uzun bilgiyi özet olarak açıklarlar

Bölüm özetleri, bir bölüm içindeki ana fikri verir ve bölümü ana hatları ile özetler.

Bu işlemler genellikle 15-25 dakikada tamamlanır.